

Styly místo ručního formátování

Jméno _____ Třída _____ Datum _____

Cíl: Použiješ styly nadpisů a změníš vzhled více nadpisů najednou.

Než začneš

Styl sdružuje nastavení odstavce. Nadpis 1 označuje kapitolu, Nadpis 2 podkapitolu. Tučný text sám o sobě není strukturální nadpis. Změna stylu se projeví u všech odstavců, které jej používají.

Podklady

Téma: Průvodce školní knihovnou. Kapitoly: Jak vybírat knihu; Jak si ji půjčit; Jak o knize mluvit. Ke každé napiš 3 vlastní věty.

Postup práce

1. Založ W2-01_style.odt a napiš titul, tři kapitoly a jejich texty.
2. Titulu přiřaď styl Název. Kapitolám přiřaď Nadpis 1, běžnému textu jeden společný styl odstavce.
3. Přidej dvě podkapitoly v první kapitole: Podle zájmu a Podle doporučení. Každé dej Nadpis 2 a jednu vysvětlující větu.
4. V panelu stylů uprav styl Nadpis 1 na 18 bodů tučně. Ověř, že se změnily všechny tři kapitoly.
5. V Navigátoru zobraz strukturu nadpisů. Zkontroluj pořadí a ulož.

Kontrola a vysvětlení

Tři nadpisy kapitol se mění společně. Proč není styl Název vhodnou náhradou za Nadpis 1 pro každou kapitolu?

Pro rychlejší: Změň mezeru před Nadpisem 1 a sleduj, jak to ovlivní celý dokument.

Odstavce a obrázek v delším textu

Jméno _____ Třída _____ Datum _____

Cíl: Uspořádáš text a ilustraci tak, aby dokument zůstal stabilní.

Než začneš

Mezery před a za odstavcem, řádkování a odsazení řeší různé situace. Obrázek potřebuje rozumnou velikost i odstup od textu. Při úpravě vždy sleduj, zda se nezměnily další stránky.

Podklady

Použij W2-01_style.odt. Vlastní obrázek kniha.png z primy můžeš znovu použít nebo nakreslit nový. Každou kapitolu rozšiř na dva krátké odstavce.

Postup práce

1. Ulož W2-02_sazba.odt. Běžnému stylu nastav 12 bodů, řádkování 1,15 a mezeru za odstavcem 6 bodů.
2. U první kapitoly vlož obrázek široký 5 cm se zachováním poměru stran. Vyzkoušej ukotvení Jako znak.
3. Na kopii obrázku vyzkoušej obtékání a odstup 0,3 cm. Porovnej stabilitu při dopsání tří vět před obrázek.
4. Ponech čitelnější variantu a odstraň pokusnou kopii. Připoj popisek a zdroj obrázku.
5. Zapni ¶. Odstraň opakované mezery a prázdné odstavce, které pouze posunují text. Ulož.

Kontrola a vysvětlení

Text a obrázek se nepřekrývají. Vysvětlí rozdíl mezi řádkováním a mezerou za odstavcem.

Pro rychlejší: Porovnej zarovnání vlevo a do bloku na úzkém textu vedle obrázku.

Tabulka jako součást dokumentu

Jméno _____ Třída _____ Datum _____

Cíl: Vložíš přehlednou tabulku a navážeš na ni vysvětlením.

Než začneš

Tabulka má stejné vlastnosti ve stejných sloupcích. Záhloví vysvětluje jejich význam. Hodnoty musí být srozumitelné včetně jednotek; tabulka doplňuje text, ne nahrazuje jeho smysl.

Podklady

Do průvodce přidej tabulku: Oddělení | Počet knih | Doba výpůjčky ve dnech; Příběhy | 120 | 30; Naučné | 80 | 21; Komiksy | 45 | 14; Časopisy | 30 | 7. Údaje jsou cvičné.

Postup práce

1. Otevři W2-02_sazba.odt a ulož W2-03_tabulka.odt. Na konci vytvoř nadpis Přehled oddělení ve stylu Nadpis 1.
2. Vlož tabulku se 3 sloupci a 5 řádky a vyplň zadané hodnoty.
3. Zvýrazni záhlaví, text zarovnej vlevo a čísla jednotně. Přizpůsob šířky sloupců délce záhlaví.
4. Pod tabulku napiš dvě věty: které oddělení má nejvíce knih a kde je nejkratší výpůjčka.
5. Přidej řádek Poezie | 25 | 30. Zkontroluj, že se tabulka stále vejde do šířky stránky. Ulož.

Kontrola a vysvětlení

Tabulka má po doplnění 6 řádků včetně záhlaví. Kolik knih je celkem ve všech pěti odděleních?

Pro rychlejší: Navrhni způsob, jak odlišit záhlaví i při černobílém tisku.

Záhlaví zápatí a čísla stránek

Jméno _____ Třída _____ Datum _____

Cíl: Vytvoříš opakující se záhlaví a automatické číslování.

Než začneš

Záhlaví a zápatí patří stylu stránky. Číslo stránky vkládej jako pole; ručně napsané číslo by se opakovalo. Zalomit stránku lze příkazem nebo Ctrl+Enter.

Podklady

Použij W2-03_tabulka.odt. Dokument uprav na tři stránky: první obsahuje první kapitolu, druhá druhou a třetí zbývajících částí.

Postup práce

1. Ulož W2-04_stranky.odt. Před druhou a třetí kapitolu vlož skutečné zalomení stránky.
2. Pro používaný styl stránky zapni záhlaví a napiš Průvodce školní knihovnou.
3. Zapni zápatí, napiš Strana a vlož pole čísla stránky přes Vložit > Pole > Číslo stránky.
4. Přejdi na všechny tři stránky. Ověř stejné záhlaví a různá čísla 1, 2, 3.
5. Dočasně vlož stránku mezi první a druhou. Sleduj přechíslování a pak změnu vrať. Ulož třístránkovou verzi.

Kontrola a vysvětlení

Čísla jsou automatická a dokument má tři stránky. Jak poznáš číslo stránky vložené jako pole?

Pro rychlejší: Přidej do zápatí také pole celkového počtu stránek a vytvoř podobu Strana 1 z 3.

Hotový průvodce pro nové čtenáře

Jméno _____ Třída _____ Datum _____

Cíl: Dokončíš dokument se styly, obrázkem, tabulkou a číslováním.

Než začneš

Závěrečná kontrola sleduje obsah i sazbu. Čtenář má poznat, kde začíná kapitola, odkud pochází obrázek a jak tabulku vyložit. Kontrola PDF je samostatný krok.

Podklady

Výchozí soubor W2-04_stranky.odt. Výstup má být třístránkový průvodce pro nové členy knihovny, se čtyřmi kapitolami včetně přehledu oddělení.

Postup práce

1. Ulož W2-05_pruvodce.odt. Přečti celý text a oprav nesrozumitelné věty i chyby.
2. Zkontroluj úroveň nadpisů a sjednot' běžný text pomocí stylů. Pod nadpisem musí zůstat alespoň začátek navazujícího odstavce.
3. Ověř obrázek, popisek, zdroj, tabulku 300 knih a čísla všech tří stránek.
4. Nech spolužáka odpovědět podle dokumentu: kdy se půjčuje časopis a jak dlouho jej lze mít? Pokud první údaj v dokumentu není, označ ho jako neuvedený.
5. Exportuj PDF, otevři je a projdi všechny stránky. Odevzdej ODT i PDF a napiš dvě provedené opravy.

Kontrola a vysvětlení

Čtenář dokáže rozlišit uvedený údaj od chybějícího. Které dvě konkrétní chyby jsi při kontrole opravil?

Pro rychlejší: Připrav jednodstavcové shrnutí průvodce pro nástěnku.

Výsledky týmů a průměr

Jméno _____ Třída _____ Datum _____

Cíl: Vypočteš průměr výsledků a vysvětlíš závorky ve vzorci.

Než začneš

Průměr tří hodnot je jejich součet dělený třemi. Ve vzorci $=(B2+C2+D2)/3$ závorky zajistí, že se nejprve sečtou všechny tři hodnoty.

Podklady

A1:D5: Tým | Kolo 1 | Kolo 2 | Kolo 3; Modří | 6 | 8 | 10; Zelení | 7 | 7 | 7; Žlutí | 9 | 6 | 9; Červení | 4 | 6 | 8.
Body jsou cvičné.

Postup práce

1. Vytvoř C2-01_prumer.ods a tabulku zapiš do A1:D5. Do E1 napiš Průměr.
2. Do E2 vlož $=(B2+C2+D2)/3$ a zkopíruj vzorec do E5.
3. Do F1 napiš Kontrola a do F2 $=AVERAGE(B2:D2)$. Zkopíruj do F5 a porovnej s E.
4. V pomocné buňce vyzkoušej $=B2+C2+D2/3$. Vysvětlí, proč se výsledek liší, a pomocný vzorec smaž.
5. Průměry zobraz na dvě desetinná místa, ulož a na papír napiš pořadí týmů podle průměru.

Kontrola a vysvětlení

Oba správné způsoby dávají stejné výsledky. Která operace se bez závorek provede před sčítáním?

Pro rychlejší: Najdi dva různé průběhy tří kol se stejným průměrem a vysvětlí, co průměr neukazuje.

Souhrn výsledků a prázdná buňka

Jméno _____ Třída _____ Datum _____

Cíl: Porovnáš souhrnné funkce a odlišíš chybějící údaj od nuly.

Než začneš

SUM sčítá, AVERAGE počítá průměr, MIN a MAX hledají krajní hodnoty. Prázdná buňka není totéž co nula. AVERAGE prázdnou buňku v oblasti vynechá.

Podklady

Použij C2-01_prumer.ods s původními body. Souhrny vlož pod řádek 5, aby nebyly součástí dat týmů.

Postup práce

1. Ulož C2-02_souhrny.ods. Pro každé kolo vytvoř součet a průměr pomocí oblastí B2:B5, C2:C5 a D2:D5.
2. Do dalších řádků vypočti MIN a MAX každého kola. Nezahrň předchozí souhrny do oblastí.
3. V kopii listu vymaž D5 a porovnej $=(B5+C5+D5)/3$ s $=AVERAGE(B5:D5)$. Zapiš rozdíl.
4. Místo prázdné D5 vlož nulu a porovnej výpočty znovu. Diskutuj, zda chybějící kolo znamená nulový výkon.
5. Vrať původní data, smaž pokusnou kopii nebo ji jasně pojmenuj Pokus. Ulož.

Kontrola a vysvětlení

Souhrny zahrnují jen týmy. Proč je nutné vědět, zda prázdná buňka označuje neodehraný pokus?

Pro rychlejší: Navrhni pravidlo, jak v třídní tabulce označovat neodehraný pokus.

Pořadí bez promíchání dat

Jméno _____ Třída _____ Datum _____

Cíl: Seřadíš tabulku a ověříš, že výsledky zůstaly u správných týmů.

Než začneš

Při řazení musí zůstat celý záznam pohromadě. Vyber všechny sloupce tabulky a označ, že obsahuje záhlaví. Samostatné seřazení jediného sloupce může poškodit význam dat.

Podklady

Pracuj s původní tabulkou týmů A1:F5 z C2-01_prumer.ods. Týmy Modří a Žlutí mají stejný průměr.

Postup práce

1. Ulož C2-03_poradi.ods. Poznamenej si trojici bodů každého týmu před řazením.
2. Vyber celou A1:F5 a použij Data > Seřadit. Prvním klíčem bude Průměr sestupně.
3. Jako druhý klíč nastav název týmu vzestupně. Zapni rozpoznání záhlaví.
4. Po seřazení zkontroluj u všech týmů původní body a správné vzorce. Pokud se data rozpojila, vrať krok a opakuj s celou oblastí.
5. Napiš pod tabulku, proč dvě první místa nelze rozhodnout jen podle průměru. Ulož.

Kontrola a vysvětlení

Žádný tým nezískal cizí body. Je abecední řazení při shodě totéž jako lepší sportovní výkon?

Pro rychlejší: Navrhni věcné pomocné kritérium pro rovnost a vysvětli jeho nevýhodu.

Graf který odpovídá na otázku

Jméno _____ Třída _____ Datum _____

Cíl: Vytvoříš sloupcový graf a popíšeš, co lze z dat vyvodit.

Než začneš

Graf zobrazuje vybrané údaje; musí mít vhodný název a jednotku. Do srovnání jednotlivých týmů nepřidávej souhrnný řádek jako další tým. Pro přesné srovnání je vhodný jednoduchý 2D graf.

Podklady

Použij původní body z C2-01_prumer.ods. Otázka: Který tým dosáhl nejvyššího průměru ze tří kol?

Postup práce

1. Ulož C2-04_graf.ods. Vedle dat vytvoř propojený přehled názvů týmů a jejich průměrů pomocí odkazů na buňky.
2. Označ tento přehled včetně záhlaví. Zvol Vložit > Graf a vyber jednoduchý sloupcový typ.
3. Nastav název Průměr bodů za tři kola, osu kategorií Tým a svislou osu Body. Zkontroluj, že osa začíná nulou.
4. Napiš pod graf dvě věty: co vidíš a co z průměru nepoznáš.
5. Na chvíli změň bodové hodnocení jednoho kola. Ověř změnu sloupce, vrať data a ulož.

Kontrola a vysvětlení

Graf obsahuje čtyři týmy a reaguje na data. Proč by další sloupec Celkem mohl čtenáře mást?

Pro rychlejší: Vytvoř spojnicový graf vývoje Modrých ve třech kolech a porovnej účel obou grafů.

Zpráva o třech kolech turnaje

Jméno _____ Třída _____ Datum _____

Cíl: Samostatně vytvoříš přehled, výpočty, graf a stručný závěr.

Než začneš

Dobrá zpráva spojuje data, metodu a interpretaci. Tvzení musí odpovídat tabulce. Průměr a zlepšení měří různé věci.

Podklady

Týmy a body: A | 5 | 7 | 9; B | 8 | 8 | 8; C | 4 | 8 | 9; D | 9 | 7 | 5. První řádek použij jako záhlaví, data dej do řádků 2–5.

Postup práce

1. Vytvoř C2-05_turnaj.ods. Doplně sloupce Průměr a Změna, kde Změna = třetí kolo minus první kolo.
2. Použij kopírované vzorce a zobraz průměry na dvě desetinná místa.
3. Vytvoř graf průměrů čtyř týmů. Součet a průměr celé soutěže nesmí být další kategorií.
4. Napiš tři závěry: kdo má nejlepší průměr, kdo se nejvíce zlepšil a proč tyto odpovědi nejsou stejné.
5. Připrav čitelný náhled, exportuj PDF a odevzdej i ODS. Ověř jeden průměr ručně.

Kontrola a vysvětlení

Každý závěr odkazuje na konkrétní číslo. Získal nejlepší průměr i tým s největším zlepšením?

Pro rychlejší: Doplně čtvrté kolo a popiš všechny oblasti, které musíš upravit.

Od nápadu k osnově prezentace

Jméno _____ Třída _____ Datum _____

Cíl: Navrhneš pět snímků pro krátké vystoupení.

Než začneš

Prezentace podporuje mluvené vysvětlení. Jeden snímek má hlavní myšlenku. Nejdřív rozhodni, komu a co chceš sdělit; teprve pak vybírej vzhled.

Podklady

Téma: Proč přijít do čtenářského klubu. Publikum: spolužáci. Fakta: úterý ve 14.00, školní knihovna, společná četba a doporučení knih. Každý přinese jednu knihu.

Postup práce

1. Na papír napiš cíl jednou větou a rozvrh pěti snímků: název, proč přijít, co děláme, jak se připravit, pozvání.
2. Otevři Impress a založ prázdnou prezentaci. Vytvoř přesně pět snímků.
3. Prvnímu dej rozložení titulního snímku, ostatním titul a obsah. Napiš jejich nadpisy podle osnovy.
4. Na každý obsahový snímek zapiš nejvýše tři krátké body. Pozvání musí uvádět den, čas a místo.
5. Ulož P1-01_osnova.odp. Spolužák z nadpisů zkusí určit smysl prezentace; případně osnovu zpřesní.

Kontrola a vysvětlení

Prezentace má pět snímků a jasné pozvání. Kterou informaci řekneš ústně, místo abys ji celou napsal na snímek?

Pro rychlejší: Vymysli otázku, kterou na začátku zapojíš publikum.

Jednotný vzhled snímků

Jméno _____ Třída _____ Datum _____

Cíl: Sjednotíš písmo, rozložení a barvy prezentace.

Než začneš

Šablona nebo předloha sjednocuje snímky. Čitelnost ovlivňuje velikost písma a kontrast vůči pozadí. Dlouhý text nejprve zkrát; nezmenšuj ho automaticky.

Podklady

Otevři P1-01_osnova.odp. Pracovní pravidla: nadpisy přibližně 32 bodů, běžný text alespoň 24 bodů, nejvýše dvě barvy textu a jeden typ písma.

Postup práce

1. Ulož kopii P1-02_vzhled.odp. Vyber jednoduchou světlou šablonu nebo předlohu.
2. Nastav stejný vzhled všech nadpisů. Sjednot' běžný text podle zadání a odstraň nadbytečné odrážky.
3. Zkontroluj, zda text nepřesahuje pole. Dlouhé body zkrát na klíčová slova, úplné věty si ponech do poznámek.
4. V řazení snímků porovnej všech pět najednou: zarovnání, velikost titulů, pozadí a opakující se prvky.
5. Spust' prezentaci klávesou F5 a požádej spolužáka, aby přečetl snímek ze vzdálenějšího místa. Uprav a ulož.

Kontrola a vysvětlení

Snímky působí jako jedna sada a text je čitelný. Co uděláš, když se odstavec nevejde při velikosti 24 bodů?

Pro rychlejší: Navrhni druhou barevnou variantu stejného snímku a zdůvodni výběr.

Obrázky které něco vysvětlují

Jméno _____ Třída _____ Datum _____

Cíl: Vložíš dva smysluplné obrázky a uvedeš jejich původ.

Než začneš

Obrázek má odpovídat tématu konkrétního snímku. Měň velikost se zachováním proporcí. Vlastní kresba je vhodná i bez fotografií a připojení k internetu.

Podklady

Nakresli knihu a jednoduché schéma trojice lidí v diskusi. Ulož vlastní kresby jako kniha.png a diskuse.png. Použij P1-02_vzhled.odp.

Postup práce

1. Ulož kopii P1-03_obrazky.odp. Vyber dva snímky, jejichž sdělení obrázky podpoří.
2. Vlož oba soubory přes Vložit > Obrázek. Zachovej poměr stran a nenech obrázky překrývat text.
3. Přidej krátké popisky, například Společná četba a Diskuse o knihách. Zarovnej obrázky s textovými bloky.
4. Na poslední snímek doplň drobnou, ale čitelnou poznámku „Obrázky: vlastní kresby“. U převzatého materiálu uveď autora a zdroj podle podkladu učitele.
5. Předveď snímky bez mluvení. Spolužák popíše, co obrázky sdělují. Uprav nejasný obrázek nebo popisek.

Kontrola a vysvětlení

Dva obrázky pomáhají pochopení, nejsou natažené a mají zdroj. Čím se užitečný obrázek liší od pouhé dekorace?

Pro rychlejší: Jeden obrázek nahraď vlastním jednoduchým schématem z tvarů přímo v Impressu.

Přechod a animace s rozmyslem

Jméno _____ Třída _____ Datum _____

Cíl: Rozlišíš přechod snímku od animace objektu.

Než začneš

Přechod je změna mezi snímky. Animace mění objekt uvnitř snímku. Efekt má pomoci tempu vysvětlování. Pro živé vystoupení je obvykle vhodné ovládání kliknutím.

Podklady

Použij P1-03_obrazky.odp. Pro pokus vyber snímek se třemi body programu.

Postup práce

1. Ulož kopii P1-04_efekty.odp. Nastav jeden jednoduchý přechod mezi snímky bez zvuku.
2. Ověř, že se snímky posouvají až po kliknutí, nikoli samy uprostřed řeči.
3. Na zvoleném snímku nastav postupné objevení bodů nebo dvou samostatných textových objektů. Vyzkoušej pořadí.
4. Spust' F5 a vysvětluj obsah. U jednoho snímku vyzkoušej variantu bez efektu a porovnej pozornost publika.
5. Ponech pouze efekty, pro které umíš uvést důvod. Do poznámek napiš jedno zdůvodnění. Ulož.

Kontrola a vysvětlení

Předvedeš jeden přechod a jednu animaci. Který efekt se vztahuje k celému snímku a který k vybranému objektu?

Pro rychlejší: Na kopii nastav automatický posun a vysvětli, pro jakou situaci by se hodil.

Dvouminutové vystoupení

Jméno _____ Třída _____ Datum _____

Cíl: Představíš téma s oporou pěti snímků a zapracuješ zpětnou vazbu.

Než začneš

Mluv k publiku, snímky používej jako oporu. Poznámky slouží řečníkovi. PDF zachová statické snímky, nepřenáší jejich přechody a animace.

Podklady

Použij P1-04_efekty.odp. Cíl vystoupení: během 2 minut pozvat spolužáky do čtenářského klubu. Pracuj ve trojici: řečník, časoměřič, pozorovatel.

Postup práce

1. Zkontroluj pět snímků, údaje akce, velikost textu, obrázky a zdroje. Do poznámek ke každému snímku doplň jednu větu pro mluvený výklad.
2. Nacvič vystoupení se stopkami. Čti pouze nutné údaje; ostatní vysvětli vlastními slovy.
3. Předveď prezentaci trojici a vystřídejte se. Pozorovatel zaznamená jednu konkrétní silnou stránku a jednu úpravu.
4. Zapracuj jednu připomínku. Do poznámek posledního snímku zapiš, co jsi změnil a proč.
5. Ulož P1-05_final.odp a exportuj PDF. Otevři oba soubory a odevzdej je.

Kontrola a vysvětlení

Vystoupení má přibližně 2 minuty a závěr obsahuje jasné pozvání. Co se v PDF stane s animací postupného zobrazování?

Pro rychlejší: Zodpověz jednu otázku publika a doplň do poznámek, zda v prezentaci něco podstatného chybělo.